

Art . 37 vragen

In de vorige bestuursperiode (2016-2019) is de basis gelegd voor een sociaal convenant met Vion. Begin 2021 vroegen de SP en PvdA-GroenLinks wanneer dit convenant in werking zou zijn. Er is onlangs aangekondigd dat de gemeente het sociaal convenant met Vion opnieuw oppakt en eind 2024 wil afronden.

Inmiddels is veel meer bekend over de situatie van arbeidsmigranten, die o.a. bij Vion werkzaam zijn. Zij worden actief geworven in Oost-Europa met de belofte van werk, huisvesting en zorgverzekering in Nederland. Vaak is bij de rekrutering in het herkomstland nog niet bekend waar exact in Nederland zij komen te werken, en dus worden gehuisvest. Arbeidsmigranten geven zich dus volledig over aan de wervingsbureaus en merken pas hier of onderweg waar zij zullen uitkomen. Het gebeurt ook dat mensen bij aankomst in Nederland in een reservepoule uitkomen, of blijken te hebben gereageerd op een 'oproepbaan'. Meestal, niet altijd, krijgt men in dit geval via het wervingsbureau wel huisvesting à €125 - €150 per week toegewezen, zonder dat er inkomsten zijn. Arbeidsmigranten die dit overkomt bouwen dus direct een schuld op bij de huisvester (= het uitzendbureau) en zijn daardoor extra afhankelijk van het wervings-/ uitzendbureau.

In het laatste geval hebben deze arbeidsmigranten ook geen zorgverzekering, die loopt namelijk pas zodra er gewerkt wordt

Soms wordt ook de zorgverzekering pas na drie maanden afgesloten, terwijl het uitzendbureau wel de zorgpremie incasseert. Een werkgever is pas na drie maanden verplicht om dat af te sluiten voor zijn medewerkers. Dit is een extra verdienmodel voor 'uitzendbureaus terwijl uitzendkrachten vaak niet weten dat zij -nog- niet verzekerd zijn. Dat blijkt pas als er problemen ontstaan.

Zodra een arbeidsmigrant een contract krijgt en kan gaan werken, regelt het uitzendbureau ook een bed en (als het goed is ook) zorgverzekering. De kosten van huisvesting plus eventuele extra kosten worden direct op het salaris ingehouden. De arbeidsmigrant is dus volledig afhankelijk van het uitzendbureau. De arbeidscontracten zijn ultra-flexibel, en hij/zij weet dat huisvesting en zorgverzekering stoppen zodra het werk ophoudt. Dit leidt tot stress bij de arbeidsmigranten, ze weten nooit hoelang ze 'safe' zijn.

Als op enig moment het contract eindigt, daar is geen reden voor nodig en er geldt geen opzegtermijn, is de arbeidsmigrant dus ook zijn huisvesting en zorgverzekering kwijt. Officieel moet een arbeidsmigrant tot vier weken na ontslag in de huisvesting blijven, in de praktijk is dat maximaal een week. Zonder werk is de huur ook niet op te brengen, het uitzendbureau neemt waarschijnlijk ook het risico op wanbetaling van de huur niet. De arbeidsmigrant moet dus op zoek naar een nieuwe package deal of belandt op straat. Mogelijk is de mensen in park Stapelen dit overkomen.

PvdA-GroenLinks heeft de volgende vragen:

1. Bent u op de hoogte van het verblijven en/of overnachten van arbeidsmigranten in park Stapelen? Hoe gaat het college actie ondernemen om eventuele dakloze arbeidsmigranten te helpen? Legt zij ook enige verantwoording bij de uitleners dan wel bij de werkgevers? Is het college bekend met de rekruteringsmethodiek en de gevolgen daarvan?
2. Is het college bekend met de geconstateerde misstanden in de vleesindustrie, waar het de behandeling van arbeidsmigranten betreft?
3. Is het college op de hoogte van het [SOMO-rapport](#) en de noodroep van ex-minister Van Gennip over arbeidsmigranten in de vleessector?

4. Is het college ook bekend met het rapport uit [Oudewater](#), waar recentelijk onderzoek is gedaan naar de oorzaken van de problemen die arbeidsmigranten in een gemeente veroorzaken?

S.v.p. vraag 1 t/m 4 als volgt beantwoorden: wat leert het college hiervan en hoe onderneemt het college hierop actie in de vorm van aanpassing in het sociaal convenant/ beleid of gemeentelijke verordening.

5. In het verlengde van de vorige vragen, is het college bekend, of onderneemt het college actie daartoe, om *precies* te weten wat de situatie van arbeidsmigranten bij Vion is? Heeft zij om te beginnen de basisinformatie, wat nodig is om adequaat beleid te kunnen maken: hoeveel arbeidsmigranten werken bij Vion, waar wonen zij en onder welke condities (welke contracten) wonen en werken zij?
6. Is het college op de hoogte van het langjarig onderzoek naar arbeidsmigranten op de Nederlandse arbeidsmarkt (sociaal bestek 2024 editie 3) waarin beschreven wordt wat de gevolgen zijn van de 'arbeidsrelaties in allerlei losse vormen', zoals ook voor het productiepersoneel bij Vion gangbaar is? Hoe vertaalt het college deze informatie naar concreet beleid in Boxtel? Is het college zich ervan bewust dat deze praktijken de oorzaak zijn van veel maatschappelijke problemen, waaronder het mogelijk dakloos raken van arbeidsmigranten, in Boxtel? Hoe vertaalt het college dit naar concreet beleid in Boxtel?
7. Onderzoeken hebben ook uitgewezen dat bij Vion 'ongedocumenteerde' arbeiders werken. Zijn dat de mensen die dagelijks op-en-neer pendelen tussen Boxtel en Duitse grensplaatsen? Onder welke condities werken deze mensen bij Vion en wat gebeurt er met hen als zij hun baan verliezen?
8. In de Zembla-uitzending van januari 2024 kwam naar voren dat er geen enkele selectie plaatsvindt van arbeiders die voor Vion worden gerekruteerd in Oost-Europa. Het blijkt dat er daardoor meerdere ex-gedetineerden naar Boxtel zijn gehaald om bij Vion te komen werken. Samen met de geconstateerde misstanden zoals afhankelijkheid, onzekerheid en krappe huisvesting te delen met vele onbekenden, lijkt dat geen geschikte situatie voor hen om het normale leven weer op te bouwen. Is het college het ermee eens dat zij ook zonder preventie van recidive hierdoor zowel de Boxtelse bevolking als alle andere arbeidsmigranten mogelijk aan risico's blootstelt?
10. De NVWA heeft de exportlicentie naar derde landen waaronder China per 3 juli opgeschort. Heeft dit gevolgen voor de huisvesting van arbeidsmigranten die er nu werkzaam zijn?
11. Dezelfde vragen hebben wij n.a.v. het Chinese antidumpingsonderzoek naar Europees varkensvlees
12. Gaat het college bovenstaande onderwerpen uit vraag 1 tot en met 11 meenemen bij het sociaal convenant?

Bij voorbaat dank voor de beantwoording,

Met vriendelijke groet

PvdA-GroenLinks Boxtel
8 juli 2024